

UTLYSNING

Risikostyring knyttet til sikkerhet for ansatte i havbruksnæringen – HMS havbruk

FHF lyser ut inntil 3,0 millioner NOK for å kartlegge og analysere utfordringer og risikoer knyttet til ulike produksjonsformer i havbruk.

Søkere kan være universitets- og høyskolesektoren, forskningsinstitutter, forskningsmiljøer og bedrifter i sjømatnæringen. Tilsagnsmottaker må være et FoU-miljø, som også skal ha prosjektledelsen.

FHFs *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* skal følges ved utarbeidelse av søknad (se vedlegg 2).

Søknader skal sendes til: Post@fhf.no

Søknader merkes med saksnummer «**22/00204**»

Tidsplan

07.10.2022:	Åpen utlysning offentliggjøres.
14.11.2022:	Frist for innlevering av søknad (innen kl. 10:00).
Desember 2022:	Tilbakemelding til søkere om resultat av evaluering.
Januar 2023:	Tidligst oppstart av prosjekt.

Behov for ytterligere presiseringer i fasen med utarbeidelse av søknad kan tas opp med FHF. Hvis det blir behov for endringer i utlysningsteksten, vil dette bli lagt ut på www.fhf.no (samme som denne utlysningen), men ingen endringer vil bli gjort etter 24.10.2022 kl. 14:00. Søkere er selv ansvarlige for å følge med om det legges ut slike endringer.

Problemstilling

Ansatte på havbruksanlegg har den nest mest risikoutsatte jobben i Norge, etter fiskeri. Havbruksnæringen er i dag en pådriver for å utvikle ny teknologi slik at ambisjonen om for eksempel å flytte produksjonen til mer eksponerte lokaliteter kan nås. Systemer som ivaretar sikkerheten for folk, fisk, materiell og miljø må forbedres i takt med denne utviklingen. Det er avgjørende at ansattes helse og sikkerhet ivaretas når arbeidsmiljøet blir mer eksponert. Med høy aktivitet, ambisjoner om videre økning i produksjonen og arbeidsoperasjoner med stor risiko, vil det være viktig at næringen er bevisst hvordan sikkerheten skal ivaretas også framover.

Det eksisterer ikke offentlig statistikk for havbruksnæringen som viser arbeidsrelatert fravær med årsak til fraværet. HMS-undersøkelsen i havbruk 2016 gir oss noe data om *selvrappert fravær* blant et utvalg ansatte som jobber ute på anlegg og fartøy. Resultatene er basert på frivillige svar fra et utvalg ansatte. Tall for *legemeldt sykefravær* i Norge (i prosent og arbeidstimer), inndelt i hovedkategorier av næringer og per år/kvartal er tilgjengelig på nettsidene til [Statistisk sentralbyrå](http://Statistisk.sentralbyrå.no). Tallene er innhentet fra Statistisk sentralbyrå. Tallene gir imidlertid ikke informasjon om årsaker til det legemeldte sykefraværet.

Det finnes i dag ikke en bred total evaluering av de risikoelementene de ulike produksjonsformene for oppdrett av laksefisk har på helse, miljø og sikkerhet for ansatte. Påvirkningen fra de ulike produksjonskonseptene ønskes systematisk og grundig evaluert.

Resultatene fra det foreslåtte arbeidet skal kunne brukes for å forebygge arbeidsrelatert fravær og frafall fra næringen. Funnene skal bidra til nytte for havbruksselskapene i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet internt.

Målsetting

Det overordnede målet for prosjektet er å bidra til at operasjoner og arbeidsplasser i havbruksnæringen er sikre og fremmer god helse.

Det skal gjennomføres en total og systematisk evaluering av påvirkningen fra de ulike produksjonsformene. Følgende produksjonsformer inkluderes, men listen er ikke komplett:

- Offshore anlegg
- Eksponert havbruk
- Åpne tradisjonelle merdanlegg
- Ned-dykkete anlegg
- Semi-lukket flytende anlegg
- Lukkede flytende anlegg
- Landbaserte settefisk og matfiskanlegg

Både organisatoriske og teknologiske forhold ved de ulike produksjonsformene som påvirker sikkerheten i oppdrettsnæringen skal evalueres.

Det skal utarbeides en digital veileder eller lignende som bidrag til bedriftenes HMS-arbeid. Her skal tiltak for å løse utfordringer og bedre situasjonen redegjøres for.

Arbeidet skal synliggjøre teknologiske og organisatoriske utfordringer som må legges til grunn for utvikling og utforming av arbeidsplasser og utstyr i framtidens havbruksnæring.

Avgrensninger og særskilte føringer

- Det tas sikte på å etablere ett prosjekt.
- Varighet av prosjektet kan være inntil 18 måneder fra oppstartstidspunkt, med mindre spesielle faglige grunner tilsier en lengre prosjektperiode. Dette må eventuelt begrunnes.
- Valg av produksjonsformer for analyse skal begrunnes.

Generelle forutsetninger

- Det forutsettes for alle søknader at det gis en grundig beskrivelse av bakgrunn for prosjektet, inkludert eksisterende kunnskapsgrunnlag og hvordan prosjektet samspiller med eller er koordinert opp mot tilgrensende prosjekter der en eller flere av prosjektpartnerne deltar. Så langt som det er mulig skal også avgrensning og koordinering opp mot andre prosjekter beskrives.
- Nytteverdi for næringen tillegges vesentlig vekt, og må være realistisk beskrevet i søknaden. Spesielt gjelder dette redegjørelse for og dokumentasjon av **tiltak** for å løse utfordringer og bedre situasjonen med tanke på sikkerhet for ansatte i havbruksnæringen.
- Beskrivelse av gjennomføringsplanen skal være tilstrekkelig detaljert, med tydelig inndeling i fornuftige arbeidspakker og beskrivelse av hypoteser, metodikk og statistikk.
- Det skal i prosjektbeskrivelsen vises til vurdering og håndtering av risiko knyttet til gjennomføring av prosjektet.
- Det skal angis hvordan prosjektet planlegges organisert (prosjektgruppe og roller), inkludert ressursinnsats i form av antall timer og timesatser, eller stillingsprosent dersom dette benyttes. Se ellers FHF's *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* (vedlegg 2).

Det skal ikke leveres inn *Prosjektskjema for FHF* som det henvises til i *Retningslinjene for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt*, da dette utarbeides i ettertid for prosjekt som eventuelt blir innvilget.

Organisering

Oppdragsgiver er FHF som vil følge opp de enkelte prosjektene med en prosjektansvarlig fagsjef (FHF-ansvarlig).

Utførende prosjektgruppe: Den som tildeles prosjektet/oppdraget organiserer team for gjennomføring av arbeidet. Arbeidet i prosjektgruppen ledes av prosjektleder (CV for prosjektleder legges ved søknaden). Prosjektleder og planlagt team opplyses om i prosjektbeskrivelsen. Eventuelt innleide ressurser og annet formalisert samarbeid skal beskrives detaljert og dokumenteres med avtaler.

Referansegruppe: FHF vil oppnevne en referansegruppe bestående av personer som representerer næringen og har relevant kompetanse i forhold til det enkelte prosjektets målsettinger. *Mandat for referansegrupper i prosjekter finansiert av FHF* finnes som vedlegg 3. FHF-ansvarlig er ikke medlem, men skal delta i referansegruppens møter. Prosjektleder skal lede referansegruppe-møtene, og andre fra prosjektgruppen kan delta når det er hensiktsmessig. Det bør avholdes minst ett årlig fysisk møte i referansegruppen i tillegg til digitale møter ved behov, spesielt i forbindelse med viktige milepæler eller veivalg i prosjektet. Det skal avholdes fysisk møte før prosjektslutt for gjennomgang av sluttleveranser og sluttrapport, før disse er å betrakte som endelige. Husk å budsjettere med kostnader til referansegruppemøter i prosjektbeskrivelsen.

Samarbeid med andre aktører: Dersom det er beskrevet samarbeid med bedrifter eller andre som bidrar faglig eller finansielt, må det legges ved signert intensjonsavtaler for det.

Leveranser

Mulige leveranser fra prosjektet er listet opp i pkt. 6 i *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* (vedlegg 2). Vitenskapelige artikler, fagrapporter, presentasjoner, populærformidling osv. skal være åpne leveranser som skal legges ut på FHF's nettside om prosjektet, i tillegg til åpen publisering i regi av tilsagnsmottager/FoU-institusjon. Faglig sluttrapport til FHF skal innholdsmessig være i henhold til FHF's *Retningslinjer for sluttrapportering*. Det oppfordres til å tenke kreativt om leveranseformer for å bidra til at kunnskap fra prosjektet så raskt som mulig kan tas aktivt i bruk i næringen.

Kvalitetssikring

FoU-institusjonen må sikre at arbeidet er gjenstand for tilfredsstillende kvalitetssikring, hvordan dette utføres skal beskrives i prosjektbeskrivelsen.

Kriterier for vurdering av søknader:

Prosjektsøknader gis en vurdering etter følgende 8 kriterier (med vektning i parentes):

1. Prosjektforslagets relevans til utlysningen og målet med arbeidet (1,0)
2. Forskningskvalitet, inkludert metodevalg og statistikk (0,8)
3. Budsjett og økonomisk ramme for arbeidet (0,5)
4. Gjennomføringsevne: prosjektorganisering, plan for håndtering av risiko, faglige forutsetninger (0,7)
5. Formidlingsplan for å sikre størst mulig næringsnytte (0,5)
6. Tilknytning til andre relevante aktiviteter/prosjekter (0,3)
7. Søknadens vurderbarhet og dokumentkvalitet (0,3)
8. Næringsnytte (0,8)

Søknaden må være så komplett at det kan foretas en evaluering basert på kriteriene ovenfor. Prosjektbeskrivelsen skal ikke overskride 10 sider ekskl. vedlegg som kan betraktes som tilleggsopplysninger.

FHF forbeholder seg retten til å:

- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke er i tråd med målsettingen for utlysningen
- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke oppfyller formelle krav i utlysningen og FHF's retningslinjer for prosjektbeskrivelser.
- Be om avklaringer før og under evalueringen.
- Avlyse konkurransen eller endre de(n) økonomiske rammen(e) for tilskudd dersom det foreligger saklig grunn, for eksempel ved bortfall av forventet/budsjettert inntekt eller andre forhold som ikke gjør det mulig å yte det planlagte tilskudd innenfor vedtatte investeringsrammer.
- Foreta ny utlysning.
- Forespørre søkere om å samarbeide om prosjektgjennomføringen hvis det er viktig for den totale prosjektkvaliteten.
- Bruke ekstern kompetanse ved evaluering av prosjektbeskrivelser.

Behandling av søknader

- Søknaden gjennomgås av FHF for å avklare om de er i tråd med målsettingen for utlysningen og oppfyller de formelle krav som er satt
- Prosjektbeskrivelsene rangeres av FHF basert på score på evalueringskriteriene.
- En innstilling lages og besluttes av FHF ut fra en totalvurdering av kriteriene.
- Søkere som besluttes tildelt støtte, kontaktes. Forutsetninger for tilsagn presenteres og valgt(e) miljø(er) får en frist til å akseptere/avslå å delta i videre løp. NB! Tilsagn gis ikke på dette stadiet.
- FHF gir tilsagn til valgt(e) søker(e).
FHF's gjeldende Standardvilkår på tilsagnstidspunktet vil legges til grunn (Vedlegg 1)
- Etter at endelig beslutning om tildeling av prosjekt er tatt, vil alle søkere bli varslet om utfall.

Vedlegg

1. FHF's standardvilkår
2. Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt
3. Mandat for referansegrupper i FHF

Dokumentene finnes her: [prosjektdokumenter](#)